Asemakaavan muutoksen A-2926 Kisapuisto, Kartano kaavaehdotuksesta saadut lausunnot

Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 23.10.–23.11.2026.

1. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
2. FC Lahti
3. Hämeen poliisilaitos
4. Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
5. Keskusta-alueen kumppanuuspöytä
6. Lahden museot
7. Lahden Yrittäjät ry
8. Lahti Aqua
9. Lahti Energia Sähköverkko Oy
10. Lupa- ja valvontavirasto
11. Maisema-arkkitehti
12. Päijät-Hämeen liitto
13. Rakennusvalvonta
14. Suomen Palloliitto
15. Vammaisneuvosto
16. Vanhusneuvosto
17. Yleiskaavoitus
18. Ympäristöpalvelut

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Ote pöytäkirjasta 17.11.2026

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernihallinnossa 23.11.2026

Terhi Takala

valmistelusihteeri

Otteen saaja / asianosainen:

Markus Lehmuskoski

Tiedoksianto:

23.11.2026 sähköposti

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen:

24.11.2026

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 17.11.2026

§ 143

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan lausunto Kisapuiston asemakaavan luonnoksesta

255/10.02.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

johtava asiantuntija Markku Ahokas, p. 044 416 3629

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Lautakunnan jäsenet Pertti Arvaja ja Seppo Korhonen ilmoittivat päätökseen eriävän mielipiteensä.

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Muutettu päätösehdotus

Lautakunta puoltaa kaavaehdotuksen A-2926 asemakaavan edistämistä. Samalla lautakunta toteaa, että kaavassa on huomioitu hallintosäännössä lautakunnalle määrätyt asiat riittävällä tasolla. Kaavahanke vahvistaa toteutuessaan merkittävästi kaupungin elinvoimaa ja keskusta-alueen vetovoimaa sekä tulee toteuttaa ympäristökaupungin profiilia vahvistavalla tavalla.

1. Kaavaehdotuksessa osoitetaan riittävät aluevaraukset, rakennusoikeus ja muut maankäytölliset edellytykset UEFA 3:n stadionluokan vaatimukset täyttävän, Ranta-Kartanonkadun suuntaisesti sijoittuvan jalkapallostadionin toteuttamiselle.

2. Kaavaehdotuksessa mahdollistetaan pääkatsomorakennuksen toteuttaminen erillisen kiinteistöyhtiön omistamana tai hallinnoimana tarkoituksenmukaisella tontti- ja kiinteistöteknisellä ratkaisulla.

3. Kaavaehdotuksessa keskitetään alueen pysyvät liike- ja palvelutilat pääkatsomorakennukseen ja varmistetaan kaavaratkaisulla tilojen soveltuvuus ympärivuotiseen käyttöön, mikä mahdollistaa monikäyttöiset kaupalliset palvelut alueella.

4. Kaavaehdotuksessa esitetään ratkaisuja, joilla varmistetaan, että pesäpallokenttää ja tekojäärataa voidaan käyttää mahdollisesti myös stadiontapahtumien aikana. Ehdotuksessa on huomioitu kulku-, huolto-, käyttäjä- ja turvallisuusjärjestelyt hyvin.

5. Kaavaehdotuksessa osoitetaan tarvittavat aluevaraukset Kartanonkadun varteen tekonurmikenttien, tekojään ja muiden alueen liikuntapaikkojen tarvitsemille puku-, huolto-, varasto- ja tukitiloille, mikäli näitä tiloja ei voida tarkoituksenmukaisesti toteuttaa stadionin yhteydessä.

6. Kaavaehdotus säilyttää Kisapuiston avoimen, puistomaisen, läpikuljettavan, sekä monilajisen luonteen, mikä mahdollistaa alueen eri toimintojen samanaikainen käyttö.

7. Kaavaehdotuksessa valmistelussa on osoitettu kaavaratkaisun toteuttamiskelpoisuus riittävillä liikennettä, melua, turvallisuutta, kaupunkikuvaa, kulttuuriympäristöä, kunnallistekniikkaa, hulevesien hallintaa ja toteutuksen vaiheistusta koskevilla selvityksillä.

8. Jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon eri käyttäjäryhmät laajasti ja tarkastella kustannustehokkaita ratkaisuvaihtoehtoja.

Päätösehdotus

Lautakunta puoltaa kaavaehdotuksen A-2926 asemakaavan edistämistä. Samalla lautakunta toteaa, että kaavassa on huomioitu hallintosäännössä lautakunnalle

määrätyt asiat riittävällä tasolla. Kaavahanke vahvistaa toteutuessaan merkittävästi kaupungin elinvoimaa ja keskusta-alueen vetovoimaa sekä tulee toteuttaa ympäristökaupungin profiilia vahvistavalla tavalla.

1. Kaavaehdotuksessa osoitetaan riittävät aluevaraukset, rakennusoikeus ja muut maankäytölliset edellytykset UEFA 3:n stadionluokan vaatimukset täyttävän, Ranta-Kartanonkadun suuntaisesti sijoittuvan jalkapallostadionin toteuttamiselle.

2. Kaavaehdotuksessa mahdollistetaan pääkatsomorakennuksen toteuttaminen erillisen kiinteistöyhtiön omistamana tai hallinnoimana tarkoituksenmukaisella tontti- ja kiinteistöteknisellä ratkaisulla.

3. Kaavaehdotuksessa keskitetään alueen pysyvät liike- ja palvelutilat pääkatsomorakennukseen ja varmistetaan kaavaratkaisulla tilojen soveltuvuus ympärivuotiseen käyttöön, mikä mahdollistaa monikäyttöiset kaupalliset palvelut alueella.

4. Kaavaehdotuksessa esitetään ratkaisuja, joilla varmistetaan, että pesäpallokenttää ja tekojäärataa voidaan käyttää mahdollisesti myös stadiontapahtumien aikana. Ehdotuksessa on huomioitu kulku-, huolto-, käyttäjä- ja turvallisuusjärjestelyt hyvin.

5. Kaavaehdotuksessa osoitetaan tarvittavat aluevaraukset Kartanonkadun varteen tekonurmikenttien, tekojään ja muiden alueen liikuntapaikkojen tarvitsemille puku-, huolto-, varasto- ja tukitiloille, mikäli näitä tiloja ei voida tarkoituksenmukaisesti toteuttaa stadionin yhteydessä.

6. Kaavaehdotus säilyttää Kisapuiston avoimen, puistomaisen, läpikuljettavan, sekä monilajisen luonteen, mikä mahdollistaa alueen eri toimintojen samanaikainen käyttö.

7. Kaavaehdotuksessa valmistelussa on osoitettu kaavaratkaisun toteuttamiskelpoisuus riittävillä liikennettä, melua, turvallisuutta, kaupunkikuvaa, kulttuuriympäristöä, kunnallistekniikkaa, hulevesien hallintaa ja toteutuksen vaiheistusta koskevilla selvityksillä.

Käsittely

Asiaan oli jaettu seuraava lisäysmoniste:

”Esityslistalle lisätään asemakaavan ehdotusvaiheeseen liittyvät asiakirjat:

1. Kaavaehdotuskartta
2. Kaavaselostus ja seurantalomake
3. Jalkapallostadionin viitesuunnitelmat
4. Havainnekuva

Lisätään myös linkit:

- kaupunkiympäristölautakunnan päätös 15.10.2026 § 119 Dynasty-tietopalvelussa: Kaupunkiympäristölautakunta Pöytäkirja 15.10.2026/Pykälä 119 | Dynasty tietopalvelu : Lahden kaupunki
- nähtävilläolokuulutus (nähtävillä 23.10.–23.11.2026): Kuulutus 663/2026 | Dynasty tietopalvelu : Lahden kaupunki
- kaavatyökohteen A-2926 Kartano, Kisapuisto sivusto kaupungin internet-sivulla: Kartano, Kisapuisto - Lahti

Viittauspäivämäärä 13.11.2026.”

Keskustelun kuluessa jäsen Pertti Arvaja teki seuraavan palautusesityksen:

”Esitän Kisapuiston asemakaavaa koskevan lausuntoasian palauttamista valmisteluun, koska päättäjille ei ole esitetty vertailukelpoisia kustannuslaskelmia

kahdesta vaihtoehdosta: nykyisen stadionin kehittämisestä UEFA 3 -tasolle, ilman että Kariniementietä katkaistaan, ja stadionin kääntämisestä niin, että Kariniementie joudutaan katkaisemaan.

Meidän pitää tietää, mitä vaihtoehdot maksavat ja mitä lisähyötyä kääntämisellä saavutetaan. Laskelmissa on huomioitava rakentamisen lisäksi katujärjestelyt, kunnallistekniikka, pysäköinti, käyttökustannukset, tuotot ja yksityisen rahoituksen mahdollisuudet.

Muiden kaupunkien kokemuksista pitäisi ottaa oppia.

Jyväskylän Hippos-hankkeessa kaava hyväksyttiin vuonna 2017 ennen lopullisten kustannusten ja rahoituksen ratkaisemista. Valmistelu pitkittyi, suunnitelmia supistettiin ja jalkapallostadion poistettiin kokonaan. Toteutukseen edenneen hankkeen kokonaisinvestointi on yli 210 miljoonaa euroa.

Oulun Heinäpään stadionilla oli ennen kaavoitusta 13 miljoonan euron kustannusarvio ja pääosin yksityiseen rahoitukseen perustuva suunnitelma mutta stadionin paikka lukittiin ennen vertailua muihin kaavavaihtoehtoihin. Kaavavalitukset viivästyttivät hanketta, vaikeuttivat rahoitusta ja johtivat hankkeen keskeytymiseen vuonna 2023. Myöhemmin lopullinen edennyt kustannus nousi noin 23,7 miljoonaan euroon.

Lahden talous on tiukka. Palveluista on karsittu ja veroja nostettu. Meillä ei ole varaa tehdä investointiratkaisuja selvittämättä niiden taloudellisia vaikutuksia.

Kisapuistosta on jo laadittu vaihtoehtoisia suunnitelmia. Niiden kustannuksia voidaan vertailla hyödyntämällä aiempia kustannusarvioita, toteutuneita hankkeita ja viranhaltijoiden asiantuntemusta. Lopullisia rakennussuunnitelmia ei tähän tarvita.

Palautusesitykseni ei vastusta Kisapuiston kehittämistä. Haluan varmistaa, että valitsemme taloudellisesti järkevän ratkaisun.

Kaavalla ei pidä lukita stadionin suuntaa ennen kuin tiedämme, mitä kääntäminen maksaa verrattuna nykyisen stadionin kehittämiseen ja mitä lisähyötyä sillä saavutetaan.

Emme voi ensin valita ratkaisua ja selvittää vasta myöhemmin, mitä se maksaa.”

Jäsen Seppo Korhonen kannatti tehtyä palautusesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty asian käsittelyn keskeyttämistä koskeva kannatettu esitys, tulee kaikki puheenvuorot rajata koskemaan asian käsittelyn jatkamista.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty asian palauttamista koskeva esitys, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysehdotuksen: ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Arvajan palautusehdotusta, äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Sairomaa, Säteri, Niinistö, Rive, Salakka, Pikkarainen, Elomaa, Koivistoinen) ja 2 EI-ääntä (Arvaja, Korhonen), 1 poissa (Ruuska).

Puheenjohtaja totesi suoritetun äänestyksen jälkeen, että asian käsittelyä jatketaan.

Keskustelun kuluessa jäsen Pertti Arvaja esitti asian hylkäämistä.

Jäsen Seppo Korhonen kannatti tehtyä esitystä.

Esittelijä muutti kokouksen aikana päätösehdotustaan siten, että siihen lisätään seuraava uusi 8. kohta: ”Jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon eri käyttäjäryhmät laajasti ja tarkastella kustannustehokkaita ratkaisuvaihtoehtoja.”

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu asian hylkäämistä koskeva esitys sekä esittelijän kokouksessa tekemä muutettu päätösehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysehdotuksen: ne, jotka kannattavat esittelijän kokouksessa tekemää muutettua päätösehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Arvajan hylkäysehdotusta, äänestävät EI.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Sairomaa, Säteri, Niinistö, Rive, Salakka, Pikkarainen, Elomaa, Koivistoinen) ja 2 EI-ääntä (Arvaja, Korhonen), 1 poissa (Ruuska).

Puheenjohtaja totesi esittelijän kokouksessa muutetun päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Tämän jälkeen jäsenet Arvaja ja Korhonen ilmoittivat eriävän mielipiteensä merkittäväksi pöytäkirjaan.

Perusteluosa

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 15.10.2026 (§ 119) asettaa asemakaavan muutosehdotuksen julkisesti nähtäville. Asemakaavan muutosehdotus koskee kisapuiston aluetta.

Nyt annettava lausunto koskee Kisapuiston asemakaavan esillä olevaa kaavaehdotusta. Lautakunnan tulee arvioida vaihtoehtoa liikuntapalvelujen järjestämisen, alueen monikäyttöisyyden, elinvoiman edistämisen, sekä hankkeen toteuttamiskelpoisuuden näkökulmista. Kaavaehdotuksessa on sovitettu yhteen stadiontoiminta, muut liikunta- ja virkistystoiminnot, ympärivuotinen palvelutarjonta, turvalliset ja esteettömät kulku- ja huoltojärjestelyt, sekä alueen avoin ja puistomainen luonne.

Lautakunta huomioi, että kaavaehdotus täyttää alueidenkäyttölain asemakaavalle asetetut sisältövaatimukset ja luo riittävän yksiselitteiset maankäytölliset

edellytykset suunnitelluille urheilu- ja liikuntatoiminnoille. Kaavaehdotus perustuu riittäviin selvityksiin ja kuulemisiin muun muassa urheilukäytöstä, liikenteestä, melusta, turvallisuudesta, kaupunkikuvasta, kulttuuriympäristöstä, kunnallistekniikasta, esteettömyydestä, luontoarvoista sekä eri toimintojen samanaikaisesta käytöstä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 143

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (kuntalaki 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (Etuostolaki 22 §)

LAUSUNTO: LAHDEN KISAPUISTON ASEMAKAAVAEHDOTUKSESTA (A-2926)

Vastaanottaja: Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristön palvelualue

Päivämäärä: 20.11.2026

Lausunnonantaja: **FC Lahti Oy ja FC Lahti ry (FC Lahti)**

Puollamme vahvasti Lahden Kisapuiston asemakaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus luo edellytykset modernin jalkapallostadionin toteuttamiselle ja mahdollistaa olosuhteet, jotka vastaavat suomalaisen huippujalkapallon, kansallisten kilpailujen sekä kansainvälisten ottelutapahtumien vaatimuksia. Havainnekuvissa esitetty ratkaisu muodostaa korkeatasoisen ja kaupunkikuvallisesti onnistuneen kokonaisuuden, joka vahvistaa Kisapuiston asemaa Lahden liikunnan ja urheilun keskeisenä alueena.

Kaavaehdotus tukee merkittävällä tavalla suomalaisen jalkapallon kehitystä. Nykyaikainen stadionympäristö sisältäen tapahtuma-aukion mahdollistaa laadukkaat olosuhteet pelaajille, katsojille, medialle sekä tapahtumajärjestäjille. Samalla se luo edellytyksiä kasvattaa jalkapallon harrastajamääriä, kehittää nuorisotoimintaa ja vahvistaa lajin näkyvyyttä koko Päijät-Hämeen alueella.

Pidämme erityisen tärkeänä, että Lahdessa säilyy mahdollisuus järjestää korkeimman sarjatason jalkapalloa sekä tulevaisuudessa myös kansainvälisiä ottelutapahtumia.

Suunniteltu stadionkokonaisuus vastaa tähän tarpeeseen ja tukee suomalaisen jalkapallon valtakunnallisia tavoitteita olosuhteiden kehittämisestä. Kaava mahdollistaa investoinnin, jonka vaikutukset ulottuvat merkittävästi yksittäistä rakennushanketta laajemmalle aina juniorijalkapallosta huippu-urheiluun.

FC Lahden toimintaedellytysten näkökulmasta hanke on erittäin tärkeä. Kilpailukykyinen ja nykyaikainen stadion vahvistaa seuran mahdollisuuksia kehittää urheilullista toimintaa, yleisöpalveluja, tapahtumatuotantoa sekä yhteistyötä alueen yritysten ja yhteisöjen kanssa. Samalla se luo edellytyksiä kasvattaa ottelutapahtumien vetovoimaa ja parantaa katsojakokemusta merkittävästi nykytilanteeseen verrattuna.

Kisapuiston stadion hankkeen hyödyt eivät kuitenkaan rajoitu vain jalkapalloon. Stadion toimii tärkeänä tapahtuma- ja kokoontumispaikkana, jolla on myönteisiä vaikutuksia Lahden elinvoimaan, matkailuun, palveluihin ja kaupunkikuvaan. Investointi vahvistaa Lahden asemaa valtakunnallisesti merkittävänä urheilu-kaupunkina ja tukee kaupungin strategisia tavoitteita liikunnan, hyvinvoinnin ja tapahtumatoiminnan edistämisessä.

Edellä esitetyin perustein katsomme, että asemakaavaehdotus, jossa pääkatsomo on sijoitettu Kartanonkadun suuntaisesti on kokonaisuutena erittäin onnistunut ja tarkoituksenmukainen. Kaava mahdollistaa suomalaisen jalkapallon näkökulmasta merkittävän olosuhdehankkeen toteuttamisen sekä turvaa FC Lahden ja koko alueen jalkapalloyhteisön tulevaisuuden kehittämismahdollisuudet. Tämän vuoksi puollamme asemakaavaehdotuksen hyväksymistä erittäin vahvasti.

FC Lahti toivoo, että asemakaavan valmistelutyö etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti ja saa lainvoiman viivytyksettä. FC Lahti ja Palloliitto ovat valmiita tiiviiseen ja rakentavaan yhteistyöhön Lahden kaupungin ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on varmistaa, että Kisapuiston aluetta voidaan päivittää vastaamaan tämän päivän toiminnallisia ja turvallisuus vaatimuksia, mutta ennen kaikkea kehittää siitä kokonaisuus, joka palvelee kaupunkia, jalkapalloilua ja liikuntaa kestävällä tavalla myös tulevien vuosikymmenten ajan.

Kunnioittavasti,

FC Lahti Oy ja FC Lahti ry
Hallitus

Jakelun mukaan

Lahden kaupungin ehdotusvaiheen lausuntopyyntö 22.10.2026, asianumero 255/2024

Hämeen poliisilaitoksen lausunto

Hämeen poliisilaitoksella ei ole lausuttavaa tässä asiassa.

Timo Kuokkanen, ylikomisario

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 20.11.2026 klo 09:34. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

-

Jakelu

Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

Tiedoksi

-

Hämeen poliisilaitos
Esikuntakatu 4, 15700 Lahti
kirjaamo.hame@poliisi.fi
Puhelin 0295 430 311, Faksi 0295 411 920, poliisi.fi

Lausunto kaavaehdotuksesta, Asemakaavan muutos, A-2926, Lahti, Kisapuisto, Kartano

eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi
Kirjaamo@lahti.fi, Markus.Lehmuskoski@lahti.fi, Tuomas.Helin@lahti.fi

2.11.2026 Lausunto

KAS/1170/2026

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosastolla ei ole lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta A-2926.

Terveisin

Eeva Kopposela

Liikennejärjestelmäasiantuntija

eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi

+358 295 021 727, Liikenteen asiakaspalvelu 0295 020 600

Liikenneosasto

Liikennejärjestelmä

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus, Kirkkokatu 12, PL 30, 00072 Elinvoimakeskus

www.elinvoimakeskus.fi/kaakkois-suomi

file:///C:/Users/A009822/AppData/Roaming/Microsoft/Signatures/Eeva%20liikennejärjestelmä%20(eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi)_tiedostot/image001.png

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

Ehdotusvaiheen lausuntopyyntö
asianumero 255/2024

Lahden keskusta-alueen kumppanuuspöytä 18.11.2026

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue, kaupunkisuunnittelu
asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski

Keskusta-alueen kumppanuuspöydän lausunto asemakaavamuutoksen A-2926, Kisapuisto, Kartano

Lahden kaupunkiympäristön palvelualue on pyytänyt keskusta-alueen kumppanuuspöydältä lausuntoa Kisapuiston ehdotusvaiheen kaavaluonnosta koskien. Lausuntoa pyydetään viimeistään 23.11.2026 mennessä.

Keskusta-alueen kumppanuuspöydän lausunto

Keskusta-alueen kumppanuuspöytä on tyytyväinen uuteen kaavaluonnokseen, jossa on huomioitu kumppanuuspöydän ja muiden osallisten aiemmin esiin tuomia asioita.

Ohessa keskusta-alueen kumppanuuspöydän huomioita ehdotusvaiheen kaavaluonnoksesta:

- Stadionin kääntäminen on ymmärrettävää, jotta yritykset ja ravintolatoimijat kiinnostuvat alueesta.
- Puistomaisuuden säilyttäminen, kevyen liikenteen kulkuyhteydet sekä porttien suojelu ovat hyviä esityksiä.
- Kadunvarren rakennukset vaikuttavat sopivan maltillisilta.
- Julkisivumääräyksiin on syytä kiinnittää huomiota näin tärkeässä ja keskeisessä paikassa. Mahdollisen kampusrakennusten ja stadionin välisen ylikulkusillan rakentaminen on ymmärrettävää toiminnan monipuolisuuden näkökulmasta, mutta sillan ulkonäölliset vaatimukset tulee täsmentää kaavaan. Esim. ylikulkusillan läpinäkyvyys on tärkeää.

- Puun käyttö ja puurakentaminen nähdään positiivisena asiana, jota voi hyödyntää myös kansainvälisessä markkinoinnissa.
- Pieni tapahtuma-aukio antaa mukavasti tilavuuden tuntua viereiselle historialliselle museolle.

.

Keskusta-alueen kumppanuuspöytä
Sanna Virta, osallisuuskoordinaattori
044 482 6390
sanna.virta@lahti.fi

Jakelu Lahden kaupungin kirjaamo
Lahden kaupunkiympäristölautakunta

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Liisa Koskelainen	Suomi.fi	23.11.2026 11:13:09 UTC+02:00

LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Alueellinen vastuumuseo
Fellmaninkatu 3 15110 Lahti Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi
lahdenmuseot.fi

Lausunto
D/255/10.02.01.00/2024
23.11.2026

Lahden kaupunki/Kaupunkisuunnittelu

Viite: Lausuntopyyntö 22.10.2026

Asia: Kisapuiston asemakaavan (A-2926) ehdotusvaihe, Lahti

Lahdessa on käynnistynyt kaupungin aloitteesta asemakaavanmuutoshanke, joka koskee Kisapuiston urheilualuetta. Suunnittelualue sijoittuu Kartanon kaupunginosaan Kartanonkadun, Kariniemenkadun ja Tarinakadun rajaamalle alueelle. Suunnittelualue sijaitsee n. 500 m etäisyydellä Lahden kauppatorilta luoteeseen. Ehdotusvaiheeseen on otettu piirteitä luonnosvaiheen vaihtoehdoista 2 ja 3. Keskeisimmät esitettävät muutokset kaava-alueella ovat jalkapallostadionin kääntäminen 90 astetta, ja sen osoittaminen omalle YU-1 -tontille sekä Kariniemenkadun katkaisu ja sen osoittaminen puistoksi. Kispi-areenalle esitetään pientä, kaksikerroksista laajennusta Tarinakadun varteen. Muita kaavassa määrättyjä rakennuspaikkoja ovat Kartanonkadun puolella pesäpallokentän päässä oleva kaksikerroksinen rakennusala sekä pukusuojalle esitettävä yksikerroksinen laajennusala. Lisäksi oleville rakennuksille pesäpallokentän reunalla on osoitettu rakennusala. Rakentamisen laatua on osoitettu ju-määräyksillä. Osa Kisapuiston VU/s-1 alueesta on määrätty erityisesti ylläpidettäväksi puustoisena (is-1). Kaavassa osoitetaan suojeltavaksi olympiaportti sekä kaksi muuta porttia ja näiden lisäksi osa pukusuojarakennuksesta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 1.10.2026 päivätystä kaavaehdotusaineistosta pyydettynä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö
Museolla ei ole asiakohdan kaavahankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema
Alueen arvot ja historia on esitetty museon lausunnossa kaavan luonnosvaiheesta 19.3.2026, ja museo viittaa niiden osalta aiemman vaiheen lausuntoonsa. Yleisenä huomiona ehdotusvaiheen kaava-aineistosta museo toteaa, että sen luonnosvaiheessa esittämät reunaehdot rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimiseksi alueen kaavoituksessa ja kehittämisessä on pääasiallisesti otettu hyvin huomioon.

Kaavaehdotuksessa suojeltavaksi esitetään pukusuojarakennus siten, että sr-merkinnän rajaukseen kuuluu 1950-luvun alkuperäiset rakennusosat lukuun ottamatta vahtimestarin asunto-osaa. Rakennuksen ympärille on esitetty yksikerroksista laajennusvaraa, jonka rakennusoikeudeksi on asetettu 500 k-m^2. Kaavaselostuksessa suojelumerkinnän rajausta on perusteltu seuraavasti: *Vanhan*

pukusuojarakennuksen vanhin osa suojellaan siten, että uusimmat osat voivat edelleen säilyä paikallaan, mutta niiden suojelua ei edellytetä. Suojelua ei uloteta vanhan vahtimestarin asunnon osalle. Perusteluna esitykselle on suojelumerkinnän kohtuullisuus suhteessa vanhan rakennuksen käyttötarpeeseen sekä toiminnallinen ja liikenteellinen tilantarve toteutuneessa tilanteessa erityisesti vahtimestarin asunnon kohdalla.

Museo esittää pukusuojarakennuksen suojelurajausta muutettavan siten, että siihen otetaan mukaan vuosien 1960 ja 1962 laajennukset. Laajennukset on tehty alkuperäistä arkkitehtuuria mukaillen verrattaen lähellä rakennuksen valmistumisaikaa, ja osin myös rakennuksen arkkitehdin suunnittelemana (1960). Lisäksi nämä laajennukset on toteutettu kivirakenteisina, muiden laajennusten ollessa puurunkoisia. Myös tämä puoltaa niiden sisällyttämistä suojelun piiriin. Erityisesti vuoden 1960 laajennuksen arvo rakennuksen päätyyn sijoittuvana, kävelyväylän varrelle näkyvänä elementtinä on keskeinen. Päädyn sisällyttäminen suojeluun varmistaisi tärkeän näkymän säilymisen, vaikka uusia laajennuksia toteutettaisiinkin. Suojelun laajentamisen lisäksi museo esittää, että rakennuksen laajennuksen rakennusoikeutta pudotetaan 500 k-m^2:stä 300 k-m^2:n. 500 k-m^2 laajennus on suhteellisen pienikokoiseen suojeltuun rakennusosaan nähden suuri, ja asettaa haasteita laajennuksen yhteensovittamiselle suojeltuun rakennukseen. Lisäksi rajattu rakennusala tuo ongelmia suuren neliömäärän sijoittamiseen suhteessa suojeltuun osaan.

Pukusuojarakennuksen lisäksi suojelluiksi on merkitty kaakko-luode jalankulkuväylän molemmissa päissä olevat portit sekä olympiaportti. Kaikki on merkitty samalla sr-määräyksellä: *Suojeltava rakennus tai rakenne*. Museo pitää merkinnän sisältöä riittämättömänä, ja esittää siihen muutoksia.

Koska suojeltavat rakennukset ja rakennelmat ovat keskenään erilaisia, myös suojelun kohdentumisen tarpeet ovat toisistaan poikkeavat. Siksi kaavaan tulee laatia kolme erillistä suojelumerkintää: Pukusuojarakennukselle, olympiaportille sekä kahdelle muulle portille. Tällä tavalla jokaiselle suojelun kohteelle saadaan sen suojelutavoitteita tukevat määräykset, jotka osaltaan auttavat kohteiden käytön ja alueen jatkosuunnittelussa. Museo esittää suojelumääräyksiksi seuraavaa:

- Pukusuojarakennus: Suojeltava rakennus. Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksessa tehtävät korjaus- ja muutostyöt eivät saa vähentää rakennuksen rakennustaiteellista arvoa. Julkisivujen korjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Laajennukset on sovitettava rakennuksen arkkitehtuuriin. Korjaus- ja muutostöistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.
- Olympiaportti: Suojeltava porttirakennelma, joka sisältää seuraavat osat: lipunmyyntikojut, katto, betoniset portinpielet, metalliset portit, olympiarenkaat. Rakennelmaa ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka vähentävät sen kulttuurihistoriallista tai kaupunkikuvallista arvoa. Rakennelman korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä materiaaleja. Olympiarenkaat tulee säilyttää osana rakennelmaa, eikä niiden paikkaa saa muuttaa. Korjaus- ja muutostöistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

- Muut portit: Suojeltava porttirakennelma, joka sisältää seuraavat osat: lipunmyyntikoju, katto, betoniset portinpielet, metalliset portit. Rakennelmaa ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka vähentävät sen kulttuurihistoriallista tai kaupunkikuvallista arvoa. Rakennelman korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä materiaaleja. Korjaus- ja muutostöistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Alueen rakentamisen laatua on ohjattu ju-määräyksin. Ju-1 määräys koskee koko kaava-aluetta: *Merkintä osoittaa, että rakennusten julkisivuissa on käytettävä osin puuverhoilua. Rakennusten arkkitehtuurin tulee olla korkealuokkaista ja julkisivujen materiaalivalintojen keskeiseen kaupunkiympäristöön sopivia. Liikuntasuorituspaikkojen suoja-aitojen, mainos- ja tulostaulujen, apurakennusten sekä muiden rakenteiden estetiikan tulee olla korkealuokkaista ja teemoiltaan sopivaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Varastoalueet, jalankulku- ja huoltoreitit, rakentamatta jäävät puistomaisesti toteutettavat alueet sekä aluevalaistus tulee rakentaa korkealuokkaiseksi kaupunkiympäristöksi. Muuntajat ja vastaavat tekniset laitteistot tulee integroida rakennuksiin tai muihin rakenteisiin.* Lisäksi stadionin päätykatsomoita koskee ju-2 määräys: *Merkintä osoittaa, että rakennusosan korkotason +90.0 mpy yläpuolella katsomoiden seinät on tehtävä ilmeeltään kevyiksi ja mahdollisimman läpinäkyviksi*.

Alueen puistoisuutta ja historiallista luonnetta on ohjattu VU/s-1 -käyttötarkoitusmerkinnässä sekä is-1 -määräyksessä. VU/s-1 -merkinnässä on alueen hoitoon liittyvä lause: - - *Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja hoitamisessa tulee varmistaa Kisapuiston historiallisten arvojen ja vihreyden säilyminen.* Is-1 määräys koskee Kisapuiston itäosaa: *Alueen osa, jota tulee kehittää ja hoitaa puustoisena.* Lisäksi Kartanonkadun varteen on määritelty pisterasterilla istutettava alueen osa sekä säilytettävä/istutettava puurivi.

Museo toteaa, että vaikka edellä mainituissa määräyksissä on tunnistettu hyvin alueen ominaispiirteet ja luonne, sekä ohjattu ottamaan nämä rakentamisessa ja muissa toimenpiteissä huomioon, tulee alueen jatkokehityksessä laatia tarkemmin sen kehitystä ohjaavia asiakirjoja. Museo esittää, että Kisapuistoon laaditaan lähiympäristöohje, jossa voidaan käsitellä esimerkiksi alueelle sopivaa kasvillisuutta, valaistusta, pintamateriaaleja, rakennelmia (kuten penkkejä, roska-astioita ja aitoja), sekä antaa alueen hoitoa koskevia suosituksia.

Museo nosti esille lausunnossaan kaavan luonnosvaiheesta erilaisten näkymien tärkeyden osana Kisapuiston kokonaisuutta. Ehdotusvaiheessa suurin muutos näkymiin erityisesti Kartanon osalta on stadionrakennus ja sen kääntö nykyiseen kenttään nähden 90 astetta. Stadionin kääntämistä on perusteltu näkymien osalta kaavaselostuksessa seuraavasti: *Stadionin kääntäminen myös parantaa Lahden kartanon asemaa maisemassa, kun korkein pääkatsomo-osan ei nouse kartanon maiseman kannalta kriittisimpään kohtaan. Käännettynä pääkatsomo rajautuu lyhyemmältä sivultaan kartanoa vasten. Päätykatsomot voidaan helpommin suunnitella mitoitukseltaan hillitymmiksi tärkeän maisemalinjan kohdalla.* Lisäksi stadionin edusaukiosta ja pääkatsomoista sanotaan: *Stadionin edustalle jätetään tapahtuma-aukio, mikä huomioi myös osaltaan Lahden kartanon aseman*

LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Lausunto
D/3333/12.03.02.03/2026
23.11.2026

maisemassa ja kaupunkikuvassa sekä mahdollistaa stadionin monipuolisemman käytön. Stadionin päätykatsomoiden korkeutta ja läpinäkyvyyttä ohjataan maisemallisista syistä ja suhteessa kartanoon.

Kaavaehdotuksessa jokaiselle katsomonosalle on annettu vesikaton suurin sallittu korkeusasema. Päätykatsomoiden osalta se on +97.0 mpy, joka on Kartanon toisen kerroksen lattiataso. Pääkatsomon osalta korkeus on +103.0 mpy ja toisen pitkän sivun korkeus +100.0 mpy. Kartanon harjakorkeus on korossa +107 (pyöristetty). Stadionin rakennusalaa on pääkatsomon osalta viistetty molemmista päistä. Pääkatsomosta on varattu yl-määräyksellä paikka ylikulkusillalle Kartanonkadun ylitse.

Katsomoiden korkoja on määritelty suhteessa Kartanon asemaan maisemassa sekä sen korkeusasemiin. Stadionin sijoittelulla sekä rakennusalan viistoilla on pyritty säilyttämään mahdollisimman paljon näkymiä Kartanolta ja Kartanolle. Päätykatsomoiden ju-2 määräys edesauttaa näkymien säilymistä. Mikäli stadion rakennettaisiin nykyisen kentän kanssa samaan suuntaan, peittäisi pääkatsomo väistämättä näkymiä Kartanon suuntaan erityisesti Vesijärveltä päin. Myös nyt esitetyssä ratkaisussa osa näkymälinjoista peittyy, mutta näkymiä stadionrakennuksen yli sekä Kartanonkadulle on pyritty säilyttämään ja vaalimaan. Museo pitää esitettyä ratkaisua maisemallisista syistä perusteltuna. Sen sijaan ylikulkusillan rakentamista Kartanonkadun ylitse museo vastustaa. Pitkä ylikulkusilta vaatii väistämättä raskaita rakenteita, ja kokonaisuudesta olisi todennäköisesti maisemallista ja kaupunkikuvallista haittaa. Varausta ylikulkusillalle ei tule jättää kaavaan.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotukseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Roosa Norrlin

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto

Yrittäjät
LAHTI

LAUSUNTO

Asemakaavan muutos, A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Lahden Yrittäjät esittää lausuntonaan:

Lahden Yrittäjät ry kiittää Lahden kaupunkia mahdollisuudesta lausua Kisapuiston ja Kartanon alueen asemakaavaehdotuksesta. Haluamme kiittää kaupunkia myös siitä, että luonnosvaiheessa esitetty palaute on kattavasti huomioitu asemakaavaehdotuksen valmistelussa.

Lahden Yrittäjät pitää Kisapuiston asemakaavan päivittämistä tärkeänä osana keskustan kehittämistä ja kaupungin vetovoiman vahvistamista. Kisapuiston alueella on merkittävä rooli liikunnan, tapahtumien ja keskustan palveluiden kokonaisuudessa. Kaavaratkaisulla voidaan vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen siihen, kuinka hyvin alue palvelee kaupunkilaisia ja yritystoimintaa sekä vahvistaa Lahden asemaa tapahtumakaupunkina.

Yritystoiminnan ja tapahtumien edellytykset

Kaavaehdotuksessa esitetty mahdollisuus sijoittaa alueelle urheilutoimintaa tukevia palveluja ja muuta liiketoimintaa on Lahden Yrittäjien näkökulmasta tärkeä. Laajemmat liiketoiminnan mahdollisuudet voivat lisätä Kisapuiston ympärivuotista käyttöä ja luoda edellytyksiä uusille palveluille sekä yhteistyölle urheilun, kulttuurin ja yritystoiminnan välillä. Monipuolinen palvelutarjonta tukee myös suurten tapahtumien järjestämistä ja lisää alueen vetovoimaa niin kaupunkilaisten kuin matkailijoiden näkökulmasta.

Jalkapallostadionin sijoittaminen Kartanonkadun suuntaisesti parantaa stadionin pääkatsomon saavutettavuutta ja tukee alueen toiminnallista kokonaisuutta. Stadionin ja sen yhteyteen sijoitettavien liiketilojen suunnittelussa olisi lisäksi tärkeää varmistaa, että liiketiloihin on luonteva ja esteetön pääsy Kartanonkadun suunnasta myös tapahtumien ulkopuolella. Näin stadionrakennus voisi palvella kaupunkia ja yritystoimintaa aktiivisesti ympäri vuoden eikä ainoastaan otteluiden ja muiden tapahtumien yhteydessä.

Yliopistokampuksen tilatarpeet ja pysäköintikapasiteetti

Havainnekuvan perusteella vaikuttaa siltä, että kaavaluonnoksen vaihtoehdossa 3 Kisapuiston alueelle suunniteltuja yliopistokampuksen tiloja on siirretty Kartanonkadun toiselle puolelle. Mikäli tämä tulkinta on oikea, ratkaisu

mahdollistanee aiempaa laajemmat tilat yliopistokampukselle ja vastaa osaltaan Lahden Yrittäjien luonnosvaiheessa esittämään huoleen yliopiston tulevien tilatarpeiden huomioimisesta. Pidämme tärkeänä, että ratkaisu mahdollistaa korkeakoulutoiminnan pitkäjänteisen kehittämisen ja kasvun Lahden keskustassa.

Samalla ratkaisu herättää huolen alueen pysäköintikapasiteetin riittävyydestä. Kaavaehdotuksessa mainitaan P-Kartanon tarjoamat noin 440 pysäköintipaikkaa, jotka sijaitsevat Kisapuiston tapahtumien kannalta erittäin hyvällä paikalla. P-Kartanon vieressä sijaitsee lisäksi nykyisin vajaan 200 pysäköintipaikan alue, joka on ollut esimerkiksi Caravan-messujen aikaan lähes täydessä käytössä. Havainnekuvan perusteella merkittävä osa tästä pysäköintikapasiteetista saattaa poistua uudisrakentamisen tieltä.

Pysäköinnin riittävyys on tärkeää arvioida osana alueen kokonaiskehittämistä. Vaikka joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen on kannatettavaa, muualta Päijät-Hämeestä ja kauempaa saapuville tapahtumavieraille henkilöauto on edelleen keskeinen kulkutapa. Pysäköintikapasiteetin tarve korostuu erityisesti suurten tapahtumien yhteydessä, jolloin kysyntä voi kasvaa merkittävästi tavanomaiseen arkeen verrattuna.

Lahden Yrittäjät esittää, että kaavaehdotuksen jatkovalmistelussa arvioidaan nykyisen pysäköintikapasiteetin poistumisen vaikutukset sekä varmistetaan riittävät pysäköintimahdollisuudet alueen tuleville tapahtumille ja palveluille. Arvioinnissa on tärkeää huomioida myös tapahtumien samanaikaisuus, pysäköinnin saavutettavuus ja mahdollisuudet järjestää korvaavia pysäköintipaikkoja tarvittaessa.

Yhteenveto

Lahden Yrittäjät pitää Kisapuiston asemakaavaehdotusta myönteisenä askeleena alueen kehittämisessä. Kaavaratkaisu tarjoaa mahdollisuuksia vahvistaa Lahden keskustan elinvoimaa, lisätä yritystoimintaa ja parantaa kaupungin edellytyksiä järjestää monipuolisia tapahtumia.

Pidämme tärkeänä, että alueen kehittämisessä turvataan yliopistokampuksen pitkän aikavälin kasvumahdollisuudet sekä varmistetaan riittävä pysäköintikapasiteetti tapahtumien ja palveluiden tarpeisiin. Näin Kisapuistosta voidaan kehittää elävä, saavutettava ja ympärivuotisesti toimiva kokonaisuus, joka tukee sekä Lahden keskustan että koko maakunnan elinvoimaa.

Lahdessa 23.11.2026

Lahden Yrittäjät ry hallitus

Lehmuskoski Markus

From: Salminen Tuomo <tuomo.salminen@lahtiaqua.fi>
Sent: Monday, November 16, 2026 3:19 PM
To: Kirjaamo_Lahti <Kirjaamo@lahti.fi>
Cc: Lehmuskoski Markus <Markus.Lehmuskoski@lahti.fi>
Subject: Asemakaavan muutos,Kisapuisto

Moi,

tässä kommentti Kisapuiston kaavaehdotukseen:

Kisapuiston asemakaavaehdotus A-2926 esittää jalkapallokentän kääntämistä toisinpäin.
Samalla Kisapuiston alue muuttuisi tontiksi ja nykyisen jätevesiviemärin kohdalle tulisi päätykatsomon takareuna.
Tämän seurauksena viemäri pitäisi siirtää tontin pituudelta viereiselle kevyen liikenteen väylälle.
Väylällä on jo useita kaapeleita ja kaukolämpö mikä tulee vaikeuttamaan työtä.
Lisäksi katsomon perustukset saattavat vaikuttaa uuden jv-linjan sijaintiin.

Tontin oikeaan alanurkkaan on myös lisättävä rasite putkille- viemäri on sijoitettava tälle alueelle koska muuten se tulisi liian syvälle jos vietäisiin tontin ohi.
Mahdollisen uuden putken ja rasitealueen sijainti on esitetty liitteessä.

Vesihuollon siirtokustannukset eivät kuulu Lahti Aqualle.

Tuomo Salminen
Suunnitteluinsinööri
Lahti Aqua

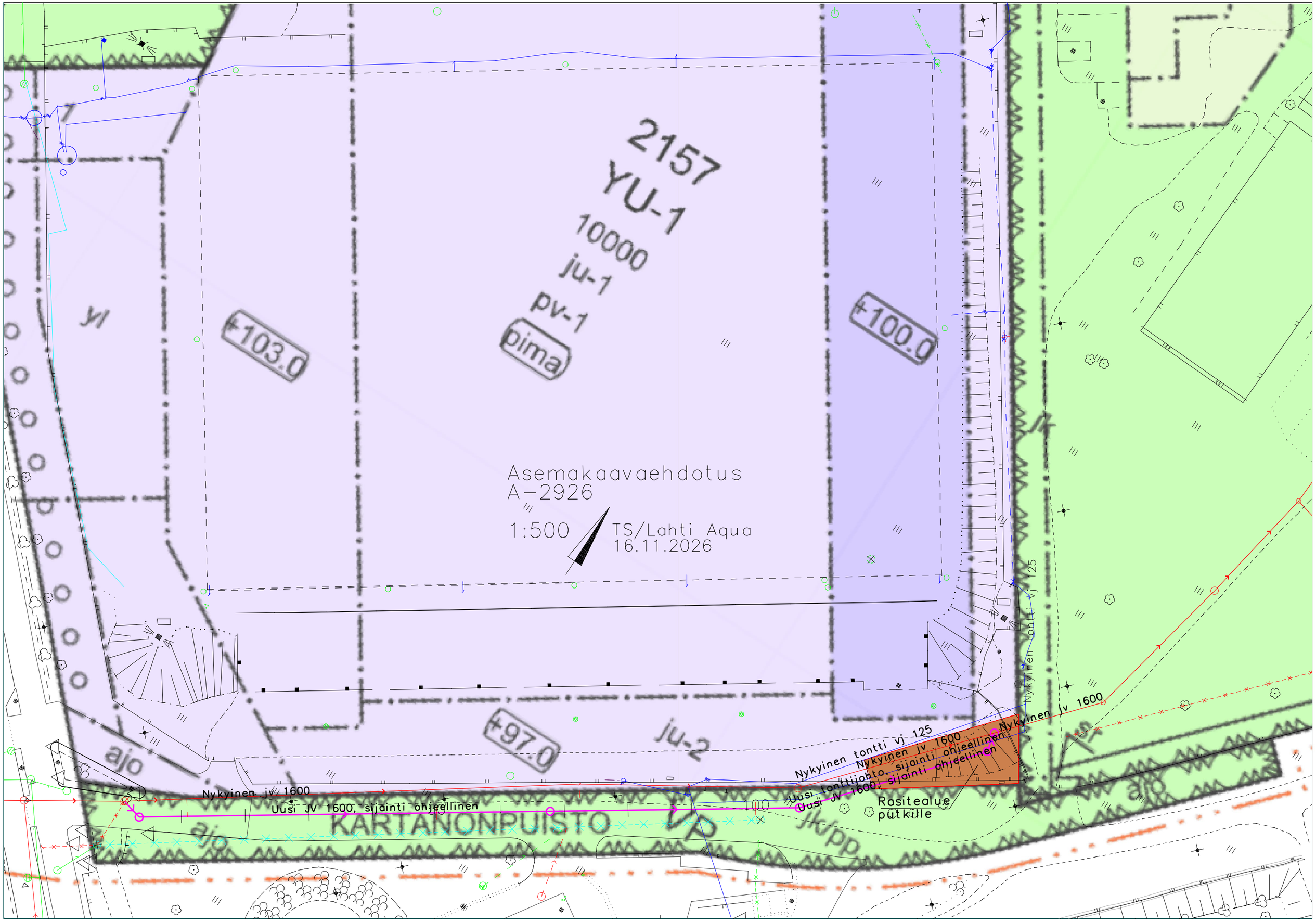
2157
YU-1
10000
ju-1
pv-1
pima
+103.0
+100.0
+97.0
yl
ju-2
Asemakaavaehdotus
A-2926
1:500
TS/Lahti Aqua
16.11.2026
Nykyinen tontti vj 125
Nykyinen jv 1600
Nykyinen tontti vj 125
Nykyinen jv 1600
Uusi tonttijohto, sijainti ohjeellinen
Uusi JV 1600, sijainti ohjeellinen
Nykyinen jv 1600
Uusi JV 1600, sijainti ohjeellinen
Rasitealue
putkille
KARTANONPUISTO
VP
jk/pp
ajo
ajo
ajo
jk
jk

Subject: VL: Ehdotusvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)
Sent: 4.11.2026, 17.24.48
From: Hyrkkänen Leo<Leo.Hyrkkanen@lahtienergia.fi>
To: Kirjaamo_Lahti
Cc: Etola Altti; Ulvinen Lauri
Attachments: A-2926 Ehdotusvaiheen lausuntopyyntö.pdf
A-2926 Havainnekuva.pdf
A-2926 Kaavaehdotuskartta.pdf
A-2926 Kaavaselostus ja seurantalomake.pdf
A-2926 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.pdf
Kisapuisto verkkokartta 110kV ja 20kV.pdf

Moi

Lahti Energia Sähköverkko Oy:n lausunto ko. pyyntöön.

Kuten luonnosvaiheessa lausuimme:
Alueen lävitse kulkee verkkoyhtiön 110kV:n maakaapeli. Kartassa violetilla värillä.
Kaapelille tarvitaan 5 metriä leveä johtorasite.

Leo Hyrkkänen
Yleissuunnittelija

Lahti Energia Sähköverkko Oy | Kauppakatu 31, 15140 Lahti
P. 050 323 9080
Telefax. 029 000 8403
leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi
www.lahtienergia.fi

Mikäli huomaatte vastaanottaneenne tämän viestin erehdyksessä, pahoittelemme virhettä ja pyydämme teitä poistamaan viestin. Otattehan välittömästi yhteyttä lähettäjään puhelimitse tai sähköpostitse ja kerrotte tapahtuneesta. Ettehän käytä erehdyksessä saamianne tietoja tai paljasta viestin sisältöä kenellekään.

Lähettäjä: Lehmuskoski Markus <Markus.Lehmuskoski@lahti.fi>
Lähetetty: torstai 22. lokakuuta 2026 13.03
Vastaanottaja: Helminen Juha <Juha.Helminen@lahti.fi>; Lehto Jouni <Jouni.Lehto@lahti.fi>; Solonen Petri <Petri.Solonen@lahti.fi>; Lankinen Juhani <Juhani.Lankinen@lahti.fi>; Järvelä Mika <Mika.Jarvela@lahti.fi>; Virtanen Satu <Satu.Virtanen@lahti.fi>; Polojärvi Juhana <Juhana.Polojarvi@lahti.fi>; Salo Inka <Inka.Salo@lahti.fi>; Särkkä Anna-Maaria <Anna-Maaria.Sarkka@lahti.fi>; Silvast Maria <Maria.Silvast@lahti.fi>; Kujala Kirsi <kirsi.kujala@lahti.fi>; Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>; Lahtinen Jatta <jatta.lahtinen@lahti.fi>; Niskanen Riitta <Riitta.M.Niskanen@lahti.fi>; Tuukkanen Saara <Saara.Tuukkanen@lahti.fi>; Lastikka Mika <Mika.Lastikka@lahti.fi>; Tuhkanen Jani <jani.tuhkanen@lahti.fi>; Leppäaho Pasi <pasi.leppaaho@lahti.fi>; Savolainen Niina <Niina.Savolainen@lahti.fi>; Toivonen Torsti <torsti.toivonen@lahti.fi>; Markkula Sari <Sari.Markkula@lahti.fi>; Saimakoski Anniina <Anniina.Saimakoski@lahti.fi>; Tynkynniemi Jonna <jonna.tynkynniemi@lahti.fi>; Patrikainen Armi <Armi.Patrikainen@lahti.fi>; Heikkilä Hermanni <Hermanni.Heikkila@lahti.fi>; Airamo Marjo <marjo.airamo@lahti.fi>; Viitamäki Karoliina <karoliina.viitamaki@lahti.fi>; Saarola Johanna <Johanna.Saarola@lahti.fi>; Alaluukas Juha <Juha.Alaluukas@lahti.fi>; Järveläinen Juhani <Juhani.Jarvelainen@lahti.fi>; Arola Jouni <Jouni.Arola@lahti.fi>; Pirttilä Leena <Leena.Pirttila@lahti.fi>; Tenhunen Tomi <Tomi.Tenhunen@lahti.fi>; Nyström Aleksi <Aleksi.Nystrom@lahti.fi>; Ahokas Markku <Markku.Ahokas@lahti.fi>; Painilainen Vesa <Vesa.Painilainen@lahti.fi>; Laavi Elina <elina.laavi@lahti.fi>; Venäläinen Miikka <Miikka.Venalainen@lahti.fi>; Määttä Inkeri <Inkeri.Maatta@lahti.fi>; Mäkelä Mikko <mikko.makela@lahti.fi>; Jämsén Virve <Virve.Jamsen@lahti.fi>; Saarela Matti <Matti.Saarela@lahti.fi>; Kivilahti Jouni <Jouni.Kivilahti@lahti.fi>; Rosti Jyrki <Jyrki.Rosti@lahti.fi>; Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo <kirjaamo@lvv.fi>; EVK Kirjaamo Kaakkois-Suomi <kirjaamo.kaakkois-suomi@elinvoimakeskus.fi>; Norrlin Roosa <roosa.norrlin@lahti.fi>; Tikkala Esko <Esko.Tikkala@lahti.fi>; toimisto@paijat-hame.fi; kirjaamo.hame@poliisi.fi; kuljetukset@salpakierto.fi; HVAKirjaamo <kirjaamo@paijatha.fi>; Rautiainen Antti <Antti.Rautiainen@lahtienergia.fi>; Heikinoja Annika <Annika.Heikinoja@lahtienergia.fi>; Hyrkkänen Leo <Leo.Hyrkkanen@lahtienergia.fi>; Nikkinen Tapio <Tapio.Nikkinen@lahtienergia.fi>; Salminen Tuomo

<tuomo.salminen@lahtiaqua.fi>; Aqua_Suunnittelu <suunnittelu@lahtiaqua.fi>; Lillman Jouni <Jouni.Lillman@lahtiaqua.fi>; Maki-Petaja Janne <Janne.Maki-Petaja@lahtiaqua.fi>; Jauro Eeva <eeva.jauro@lahdenpysakointi.fi>; Maijanen Ari <ari.maijanen@posti.com>; Jarmo Joenranta <jarmo.joenranta@dna.fi>; Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>; verkontuki <verkontuki@elisa.fi>; Virta Sanna <Sanna.Virta@lahti.fi>; tero.auvinen@palloliitto.fi; taneli.haara@palloliitto.fi; mikko.lahtinen@palloliitto.fi; Kirkonpelto Heidi <Heidi.Kirkonpelto@lahti.fi>; lahden.nuva@gmail.com; sihteeri.lahti@yrittajat.fi
Kopio: Virkkala Julia (LVV) <julia.virkkala@lvv.fi>; Rantanen Topias (EVK) <topias.rantanen@elinvoimakeskus.fi>; Kopposela Eeva (EVK) <eeva.kopposela@elinvoimakeskus.fi>; Niina Ahlfors <niina.ahlfors@paijat-hame.fi>; Viljamaa Raila <raila.viljamaa@paijatha.fi>; Heinämäki Juuso <juuso.heinamaki@lahti.fi>; Reiniharju Ilona <Ilona.Reiniharju@lahti.fi>; Helin Tuomas <Tuomas.Helin@lahti.fi>; Ihanus Marianne <Marianne.Ihanus@lahti.fi>; Palomäki Johanna <Johanna.Palomaki@lahti.fi>; laura.loveson@poliisi.fi
Aihe: Ehdotusvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Huomautus: Tämä viesti on saapunut organisaation ulkopuolelta. Älä klikkaa linkkejä tai avaa liitetiedostoja jos et tunnista lähettäjää ja ole varma, että viestin sisältö on turvallista.

Hei!

Kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelussa on laadittavana asemakaavan muutos Kisapuiston alueelle Kartanon kaupunginosassa.

Kaavatyön tavoitteena on Kisapuiston asemakaavan päivittäminen vastaamaan alueen tulevaisuuden kehittämistarpeita.

Ehdotusvaiheen kuuleminen on 23.10.–23.11.2026.

Kuulemisaineisto on tämän sähköpostin liitteenä. Kaavatyöhön liittyen on laadittu rakennushistoria- ja maisemaselvitys, luontoselvitys, maisema-analyysi, Kariniemenkadun liikennetarkastelu sekä jalkapallostadionin viitesuunnitelmia, jotka löytyvät kaavan verkkosivulta:

https://www.lahti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkiymparistonsuunnittelu/asemakaavoitus/kaavatyokohteet/kartano-kisapuisto/

Terveisin

Markus Lehmuskoski
asemakaava-arkkitehti
Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue / Kaupunkisuunnittelu
p. 050 398 5113
Kirkkokatu 27
15110 LAHTI
www.lahti.fi

59781Y
59780
Kariniemenkatu
Tarinakatu
59744
Kalkankatu
59751
59747
Vaaniankatu
Kartanonkatu
Lahdenkatu
59748
Kirkkokatu
807A27
807A26
Paasikiven aukio
Paasikivenkatu
807B23
807B46
Vapaudenkatu
A3 1:2000

Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
23.11.2026
LVV-U/47589/2026
Julkinen

Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

Lausuntopyyntö 22.10.2026

Lausunto asemakaavaehdotuksesta, asemakaavan muutos A2926, Kisapuiston alue, Lahti

Lahden kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa asemakaavan muutoksen A 2926, Kisapuiston alue, Lahti asemakaavaehdotuksesta 23.11.2026 mennessä.

Kaavan valmisteluvaiheessa antamassaan lausunnossa Lupa- ja valvontavirasto on katsonut, että vaikutusten arviointi on vielä suppeaa ja sitä tulee täydentää. Kaavan valmisteluvaiheessa on tutkittu kolmea eri vaihtoehtoa, joissa alueelle oli esitetty erilaisia rakentamisvolyymejä. Kaavaehdotusvaiheeseen on valittu kaavaratkaisu, jossa on yhdistetty luonnosvaihtoehtojen 2 ja 3 ominaisuuksia.

Kaavaratkaisu

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että nyt käsiteltävänä olevaa kaavaratkaisua on viety positiivisempaan suuntaan erityisesti luonnosvaihtoehtoon 3 verrattuna. Lupa- ja valvontavirasto kehottaa vielä tarkastelemaan kaavassa esitettyä ylikulkusiltaa, joka on esitetty kulkevaksi Kartanonkadun yli. Ylikulkusillalla on maisemallisia vaikutuksia, jotka tulee kaavaselostuksessa arvioida. Lupa- ja valvontavirasto kehottaa pohtimaan, olisiko kaavassa syytä antaa määräyksiä ylikulkusillan osalta rakentamisen laadun ja kaupunkikuvaan sovittamisen osalta.

Luonnonsuojelu

Kaavaehdotuksessa on asianmukaisesti huomioitu Lupa- ja valvontaviraston valmisteluaineistosta antama palaute lepakoiden kulkuyhteyden huomioimisen osalta luo-1 -merkinnän (alueen osa, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä) valaistusta koskevalla määräyksellä.

Pohjavedet

Asemakaavan sijainti Lahden vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella ja alueella sijaitsevat mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet on kaavaehdotuksessa asianmukaisesti huomioitu. Kaavamääräyksiin on lisätty pohjaveden suojelua ohjaavat kaavamääräykset.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Julia Virkkala ja ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus.

Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
23.11.2026
LVV-U/47589/2026
Julkinen

Tiedoksi

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo / Lahden museot
Päijät-Hämeen liitto

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/47589/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/47589/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Manerus Eero 23.11.2026 14:01

Esittelijä Virkkala Julia 23.11.2026 13:54

Lehmuskoski Markus

From: Silvast Maria <Maria.Silvast@lahti.fi>
Sent: Friday, November 20, 2026 10:17 AM
To: Lehmuskoski Markus <Markus.Lehmuskoski@lahti.fi>
Subject: VS: Ehdotusvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Hei!
Tässä kaksi kommenttia kaavasta.
-Maria

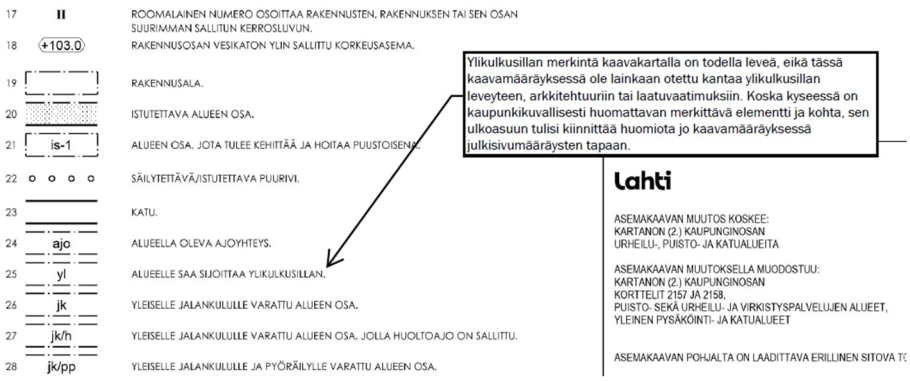

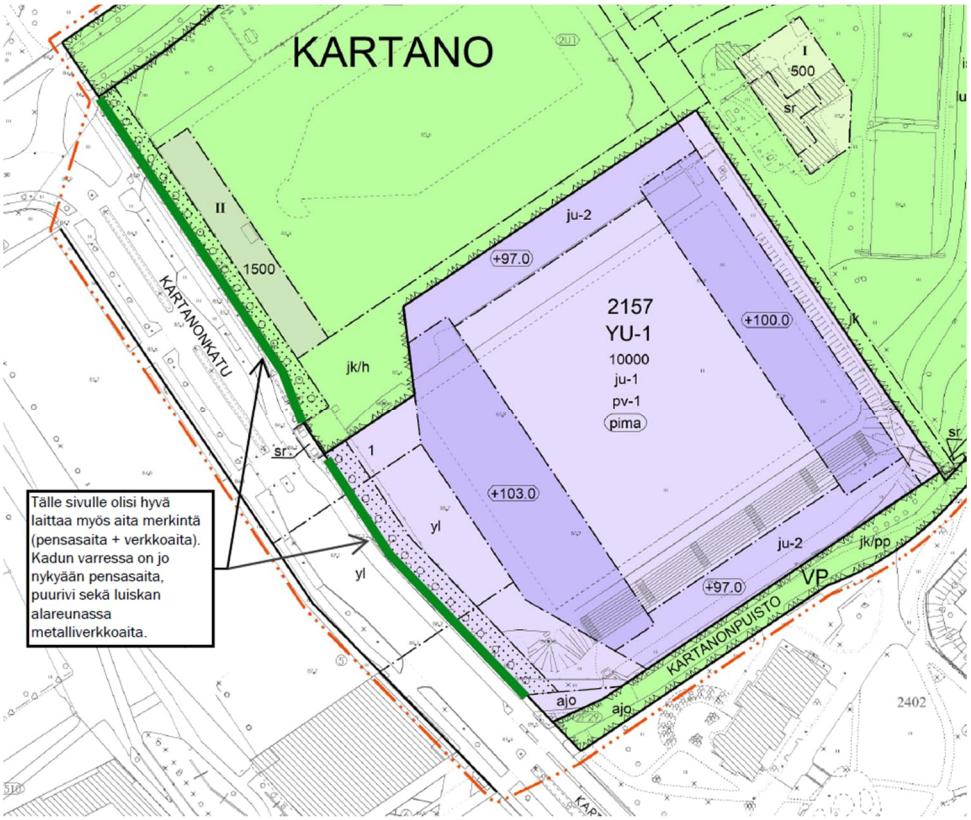

A-2926 Kisapuiston akm, ehdotus

niina.ahlfors@paijat-hame.fi
Kirjaamo@lahti.fi, toimisto@paijat-hame.fi

Hei

Päijät-Hämeen liitto ei anna lausuntoa Kisapuiston asemakaavan muutoksen ehdotuksesta A-2926.

Ystävällisin terveisin

Niina Ahlfors

Aluesuunnittelujohtaja

040 531 7628
LinkedIn | Facebook | Instagram

Kaupunkiympäristön palvelualue 23.11.2026

Vastaanottaja: asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski
Asianumero 255/2024

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta A-2926 Kartano, Kisapuisto

Kisapuiston kaavasta esitettiin kaavaluonnosvaiheessa kolme vaihtoehtoa, joista rakennusvalvonta antoi lausunnon. Kaavaehdotus ei täysin vastaa mitään luonnosvaihtoehtoa, minkä vuoksi uuden lausunnon antaminen on tarpeen.

Valitun kaavaehdotuksen perustelut:
Luonnosvaiheen jälkeen on päädytty laatimaan kaavaehdotus, johon on yhdistetty luonnosvaihtoehtojen 2 ja 3 ominaisuuksia. Stadion on käännetty, minkä on nähty edistävän kaupallisten ja erilaisten kiinteistökehitykseen liittyvien ratkaisujen mahdollisuutta. Stadionia kääntämällä maaston luonnollinen korkeusero mahdollistaa eri tilojen esteettömän saavutettavuuden kahdelta kerrostasolta. Stadionin kääntäminen myös parantaa Lahden kartanon asemaa maisemassa, kun korkein pääkatsomo-osa ei nouse kartanon maiseman kannalta kriittisimpään kohtaan. Käännettynä pääkatsomo rajautuu lyhyemmältä sivultaan kartanoa vasten. Päätykatsomot voidaan helpommin suunnitella mitoitukseltaan hillitymmiksi tärkeän maisemalinjan kohdalla. Kariniemenkadun katkaisun on nähty mahdollistavan kaupunkirakenteessa merkittävien puistoalueiden yhdistämisen ja poistavan merkittävästi Kariniemen asuinalueen kautta kulkevaa läpiajoliikennettä. Vanhan pukusuojarakennuksen vanhin osa suojellaan siten, että uusimmat osat voivat edelleen säilyä paikallaan, mutta niiden suojelua ei edellytetä. Suojelua ei uloteta vanhan vahtimestarin asunnon osalle. Perusteluna esitykselle on suojelumerkinnän kohtuullisuus suhteessa vanhan rakennuksen käyttötarpeeseen sekä toiminnallinen ja liikenteellinen tilantarve toteutuneessa tilanteessa erityisesti vahtimestarin asunnon kohdalla.

Kisapuiston VU/s-1 -alueelle on täydennetty rakentamista, ympäristön hoitoa, hulevesien käsittelyä, ja pohjaveden suojelua koskevia määräyksiä. Kispi-areenan YU-2 tontille on osoitettu rakentamisen laajentamismahdollisuus. Koko kaava-aluetta koskee pima-määräys.

Rakennusvalvonnan lausunto:

Stadionin kääntäminen sinällään voi tuottaa kaupunkikuvallisesti edustavaa rakentamista, kun pääkatsomon pääjulkisivu suuntautuu Kartanonkadulle. Edustalle on mahdollista tuoda kivijalkaan yritystilaa, kahvilaa ja oleskelutilaa. Samalla kuitenkin myös kuvausrekkaparkki on osoitettu rakennuksen eteen, mikä rajoittaa edusaukion käyttöä ja vaatii huolellista suunnittelua, jotta jalankulun ja muun toiminnan kanssa ei muodostu vaaratilanteita. Rekat peittävät otteluiden aikana ikävästi katsomorakennuksen pääjulkisivun. Rekkaparkin ja Kartanonkadun väliin on syytä määrätä sijoitettavaksi riittävän leveä istutusalue ja määrätä siihen istutettavaksi suojaavaa kasvillisuutta.

Ju-2 merkinnässä korostetaan stadionkatsomorakennuksen läpinäkyvyyttä, mutta koska läpinäkyvyyden tuomat edut eivät oikein avaudu kaavasuunnitelmasta, olisi parempi määrätä kaavassa julkisivu laadukkaaksi ja alueen historiallisia arvoja, erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Lahden kartanon arkkitehtuuria kunnioittavaksi ja kartanon taustalle soveltuvaksi.

Tonttiliittymien paikkoja on syytä kaavassa ohjata YU-tonteilla osoittamalla liittymäkieltomerkintää.

Ylikulkuvaraus on kaupunkikuvallisesti haastava ja toiminnallisesti kyseenalainen ja vaikeuttaa puiden menestymistä stadionin edustalla. Jälkikäteen ylikulun stadioniin liittäminen luontevaksi osaksi rakennusta on kyseenalaista. Kaavassa tulisi ainakin osoittaa ylikulun vähimmäiskorkeus maanpinnasta alta kulkevan bussiliikenteen ja satamaan menevien venekuljetusten vuoksi sekä ylikulun enimmäisleveys.

VU/s-1 alueella sallittujen rakennusten enimmäiskoot olisi hyvä merkitä kaavaan, ehkä myös niistä muodostuva enimmäisrakennusoikeus.

Luo-1 -merkintää tukemaan tarkentavat merkinnät: luontoselvityksen mukaiset lepakoiden potentiaaliset päiväpiilopuut on syytä merkitä suojeltaviksi kaavaan. Heinäratamon esiintymispaikat syytä merkitä kaavaan näkyviin siten, että kunnossapidossa ja alueen suunnittelussa osataan huomioida ja säästää niiden esiintymispaikat.

VU/s-1 -alueelle syytä osoittaa oma ju-merkintä. Alueelle tuleva rakentaminen on eri tyyppistä kuin tonteilla. Alueelle tulee todennäköisesti paljon myös väliaikaista rakentamista. Teknisiä rakennuksia, muuntamoita tms. ei välttämättä pysty alueella integroimaan mihinkään isompaan kokonaisuuteen.

VP-1 -alueella rakentamisen ja leikkipaikkojen ym. sijoittelua olisi syytä ohjata kaavalla rakennusaloilla.

Sr-merkintöjä olisi syytä täsmentää, ja lisätä maininta, ettei suojeltavia rakennuksia tai rakenteita saa purkaa. Suojeltavien rakennusten tai rakenteiden kunnostamiseen ja korjaamiseen liittyvää täsmentävää ohjeistusta olisi tärkeää lisätä merkintään.

Lausunnon antajat:
Lahden kaupunki, KYMP / rakennus- ja ympäristövalvonta, rakennusvalvonta

Marjo Airamo, maisema-arkkitehti
Hermanni Heikkilä, valvontainsinööri
Sanna Lankinen, lupa-arkkitehti
Armi Patrikainen, kaupunkikuva-arkkitehti
Jonna Tynkynniemi, lupa-arkkitehti

Lausunto Kisapuiston asemakaavaehdotuksesta (A-2926)

Puollamme Lahden Kisapuiston asemakaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus luo edellytykset modernin jalkapallostadionin toteuttamiselle ja mahdollistaa olosuhteet, jotka vastaavat suomalaisen huippujalkapallon, kansallisten kilpailujen sekä kansainvälisten ottelutapahtumien vaatimuksia. Havainnekuvissa esitetty ratkaisu muodostaa korkeatasoisen ja kaupunkikuvallisesti onnistuneen kokonaisuuden, joka vahvistaa Kisapuiston asemaa Lahden liikunnan ja urheilun keskeisenä alueena.

Kaavaehdotus tukee merkittävällä tavalla suomalaisen jalkapallon kehitystä. Nykyaikainen stadionympäristö mahdollistaa laadukkaat olosuhteet pelaajille, katsojille, medialle sekä tapahtumajärjestäjille. Samalla se luo edellytyksiä kasvattaa jalkapallon harrastajamääriä, kehittää nuorisotoimintaa ja vahvistaa lajin näkyvyyttä koko Päijät-Hämeen alueella.

Pidämme erityisen tärkeänä, että Lahdessa säilyy mahdollisuus järjestää korkeimman sarjatason jalkapalloa sekä tulevaisuudessa myös kansainvälisiä ottelutapahtumia.

Suunniteltu stadionkokonaisuus vastaa tähän tarpeeseen ja tukee suomalaisen jalkapallon valtakunnallisia tavoitteita olosuhteiden kehittämisestä. Kaava mahdollistaa investoinnin, jonka vaikutukset ulottuvat merkittävästi yksittäistä rakennushanketta laajemmalle aina juniorijalkapallosta huippu-urheiluun.

FC Lahden toimintaedellytysten näkökulmasta hanke on erittäin tärkeä. Kilpailukykyinen ja nykyaikainen stadion vahvistaa seuran mahdollisuuksia kehittää urheilullista toimintaa, yleisöpalveluja, tapahtumatuotantoa sekä yhteistyötä alueen yritysten ja yhteisöjen kanssa. Samalla se luo edellytyksiä kasvattaa ottelutapahtumien vetovoimaa ja parantaa katsojakokemusta merkittävästi nykytilanteeseen verrattuna.

Kisapuiston stadionhankkeen hyödyt eivät kuitenkaan rajoitu vain jalkapalloon. Stadion toimii tärkeänä tapahtuma- ja kokoontumispaikkana, jolla on myönteisiä vaikutuksia Lahden elinvoimaan, matkailuun, palveluihin ja kaupunkikuvaan. Investointi vahvistaa Lahden asemaa valtakunnallisesti merkittävänä urheilukaupunkina ja tukee kaupungin strategisia tavoitteita liikunnan, hyvinvoinnin ja tapahtumatoiminnan edistämisessä.

Edellä esitetyin perustein katsomme, että asemakaavaehdotus on kokonaisuutena onnistunut ja tarkoituksenmukainen. Kaava mahdollistaa suomalaisen jalkapallon näkökulmasta merkittävän olosuhdehankkeen toteuttamisen sekä turvaa FC Lahden ja koko alueen jalkapalloyhteisön tulevaisuuden kehittämismahdollisuudet. Tämän vuoksi puollamme asemakaavaehdotuksen hyväksymistä.

Helsingissä 23.11.2026

Taneli Haara
Aluepäällikkö
Suomen Palloliitto

Tero Auvinen
Olosuhdepäällikkö
Suomen Palloliitto

Ehdotusvaiheen lausunto
asianumero 255/2024

Lahden kaupungin vammaisneuvosto 17.11.2026

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lahden vammaisneuvoston lausunto ehdotusvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Tutustuttuaan ehdotusvaiheen asemakaavan muutokseen A-2926 (Kisapuisto, Kartano) ja saatuaan aiheesta asemakaava-arkkitehdin esittelyn 9.11., vammaisneuvosto päätyi lausumaan seuraavaa.

- Nykyinen ehdotus on huomioinut hyvin vammaisneuvoston aiempia kommentteja. Toivomme, että voimme jatkaa hyvää yhteistyötä myöhemmissäkin vaiheissa.
- Kaavaehdotuksessa on kolme erilaista tarvetta esteettömyydelle ja saavutettavuudelle:
    1. Tapahtumaan tulijan
    2. Yritysten asiakkaiden
    3. Liikunta-/viheralueiden käyttäjien.

    Siten alue tarvitsee kolme esteetöntä ja saavutettavaa suunnitelmaa, joihin sisältyy hissit, kulkuväylät ja saattoliikenne.
- Kispi-areenaan tarvitaan nykyistä saavutettavampi sisäänkäynti. Maanpinnan muodot tekevät nykytilanteesta esteellisen.
- Ylikulkusilta herätti kysymyksiä. Se ei oikein istu maisemaan. Miten yhdistää maisema ja yritysten toimintaedellytykset?
- Nyt Kisapuisto on aidattu ja sen ohi on helppo kävellä huomaamatta, jos ei tiedä mikä Kisapuisto on. Miten alueen vetovoimaa voidaan jatkossa lisätä?
- Tapahtumien järjestämisessä alueelle tulee raskas liikenne. Miten raskas liikenne ohjataan, jotta alueen turvallisuus on hyvä monenlaisille liikkujille.
- Invataksilla ja inva-pysäköintipaikoilta stadionille pääsy (liittyy rakennuksen suunnitteluun jatkossa) ja riittävän suuri hissi.

Lahden kaupungin vammaisneuvosto

Ehdotusvaiheen lausunto
asianumero 255/2024

Lahden kaupungin vanhusneuvosto 17.11.2026

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lahden vanhusneuvoston lausunto ehdotusvaiheen lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2926 (Kisapuisto, Kartano)

Tutustuttuaan ehdotusvaiheen asemakaavan muutokseen A-2926 (Kisapuisto, Kartano) ja saatuaan aiheesta selkeän asemakaava-arkkitehdin esittelyn 9.11., vanhusneuvosto päätyi lausumaan seuraavaa.

Alueen uudistamista on puhuttu kauan. Ehdotuksessa nähdään hyvinä asioina, että vehreyttä on paljon ja Historiallinen museo näkyy. Myös liikunta- ja urheilupaikkojen keskittäminen on hyvä.

Vanhusneuvosto näkee tärkeäksi tulevaisuuden tarpeiden kuvittelun tässä hetkessä. Millaisia tapahtumia kampus ja stadion voivat järjestää tulevaisuudessa? Miten tapahtumien järjestämisen vaatima raskas kuljetus vaikuttaa alueeseen? Miten varmistetaan turvallinen liikkuminen?

Alueella liikkuvat eri-ikäiset käyttäjät lapsesta ikäihmiseen. Vanhusneuvosto haluaa kiinnittää erityistä huomiota saattoliikenteen turvallisuuteen arkisissa tilanteissa.

Lopuksi vanhusneuvostoa mietityttää mahdollisen ylikulkusillan hinta, tarve ja hyöty. Samoin vanhusneuvostossa nähdään, että ulkopuolisen rahoituksen löytyminen hankkeelle olisi hyvä asia.

Lahden kaupungin vanhusneuvosto

Subject: Yleiskaavoituksen lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta A-2926, Kisapuisto, Kartano
Sent: 23.11.2026, 16.00.43
From: Peltonen Petri<Petri.Peltonen@lahti.fi>
To: Kirjaamo_Lahti
Cc: Lehmuskoski Markus

Kaava-alueesta on laadittu rakennushistoria- ja maisemaselvitys 2024, jossa käydään kattavasti läpi alueen historiaa, rakentumista ja maisemakuvaa. Näkymä Pikku-Vesijärveltä Kartanonkadun suuntaisesti kohti keskustaa on todettu tärkeäksi näkymäsuunnaksi. Historiallinen museo puolestaan toimii näkymän päätepisteenä. Vastaavat tiedot on todettu myös vuonna 2025 laaditussa maisemakuvallisessa analyysissä. Asemakaavaselostuksen mukaan jalkapallostadionin edustalle jätetään tapahtuma-aukio, mikä osaltaan huomioi Lahden kartanon aseman maisemassa ja kaupunkikuvassa. Ylikulkusillalle on osoitettu kaavassa leveä merkintä, mutta toisin kuin stadionrakennusten osalta, kaavan vaikutusten arvioinnissa ei ole arvioitu ylikulkusillan rakentamisen vaikutuksia näkymiin, arvokkaaseen maisemaan tai kaupunkikuvaan. Kaavamääräyksessä ei anneta ylikulkusillan ominaisuuksille, kuten leveydelle, korkeudelle ja läpinäkyvyydelle, mitään laadullisia vaatimuksia. Ylikulkusilta on ristiriidassa alueella todettujen maisemallisten arvojen kanssa.

Hulevesimääräystä tulisi täydentää Lahden yleiskaavan yleismääräyksen pohjalta ohjaamaan rakentamisen aikana ja sen jälkeen muodostuvien hulevesien käsittelyä. Kaavamääräykseen tulisi sisällyttää hulevesien määrällistä ja laadullista hallintaa koskevia määräyksiä. Hulevesien merkittävälle purkureitille ja 110 kV:n sähkölinjalle ei ole osoitettu kaavassa aluevarausta.

Terveisin,

Petri Peltonen
suunnitteluinsinööri
Kaupunkisuunnittelu / yleiskaavoitus
Lahden kaupunki
p. 044 716 1119

yleiskaavoitus@lahti.fi
www.lahti.fi
instagram.com/cityoflahti
facebook.com/lahdenkaupunki

Lahti

Subject: Ehdotusvaiheen lausunto Kisapuisto A-2926
Sent: 23.11.2026, 14.42.42
From: Saarola Johanna<Johanna.Saarola@lahti.fi>
To: Lehmuskoski Markus; Kirjaamo_Lahti
Cc: Alaluukas Juha; Kemppainen Mika

Hei,

Viitaten lausuntopyyntöönne 22.10.2026 asemakaavamuutoksen ehdotuksesta A-2926, Kisapuisto, Lahden ympäristöpalvelut tuo esille seuraavaa:

Hulevedet

Hulevesien osalta hu-määräyksen tekstiä pyydetään muokkaamaan/tarkentamaan seuraavasti:

31	hu	ALUEELLE ON LAADITTAVA HULEVESIEN HALLINTASUUNNITELMA, JOLLA OTETAAN KANTAA HULEVESIEN TULVIMISVAARAN PIENENTÄMISEEN.

- ”Otetaan kantaa hulevesien tulvimisvaaran pienentämiseen” -> Huomioidaan hulevesien määrällisen hallinnan tehostamistarve.
- Lisätään että suunnitelmaan tulee sisältyä myös laadun huomiointi, etenkin jos alueelle tulee tekonurmitettuja alueita tms. joiden hulevedet pitää puhdistaa ennen poisjohtamista.

Maaperä ja pohjavedet

Kuten luonnosvaiheen lausunnossa on esitetty, uudet kaivettavat alueet olisi hyvä tutkia etukäteen, niin rakentamisvaiheessa osataan suunnitella ja varautua mahdollisiin jätteisiin ja haitta-aineisiin maaperässä ja näin estää mahdolliset pohjavesiriskit rakentamisen yhteydessä. Alueen maanpintaa on 1900-luvun alussa korotettu täyttömaalla, jonka seassa on ollut jätettä ja kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Paljon sieltä on jo poistettu, mm. jalkapallo- ja pesäpallokentän kohdilta, Kartanonkadulta, nykyisen pysäköintitalon kohdalta ja sieltä täältä pienemmistä kaivannoista. Alueelta löytyneistä haitta-aineista on tehty jo 10 vuotta sitten kattava riskinarvio (Ramboll), missä on määritelty kohdekohtaiset kunnostustavoitteet haitta-ainepitoisuuksille.

Luontoarvot

Hyvänä pidetään lepakoiden kulkureittien ja piharatamon säilyttämistä tukevia kaavamääräyksiä. Lepakoiden päiväpiiloksi soveltuvat kolopuut (Luontoselvitys Metsänen 2024) suositellaan säästettävän - maininnan voisi lisätä kaavaselostukseen.

Ystävällisin terveisin

Johanna Saarola
ympäristönsuojelutarkastaja
Lahden kaupunki
P. 050 5594085